

Akik lelkipásztornak készülnek, azok részben tanulmányaikkal párhuzamosan, részben azok befejeztével 9 hónapos gyakorlati beosztást kapnak, hogy ne csak elméleti, de gyakorlati úton is képezhessék magukat későbbi munkájukra.

Manapság sok fiatalnak esik nehezére, hogy már teológiai tanulmányai kezdetén döntsön jövőendő életformájára vonatkozólag. Ezért sokan kezdik el tanulmányaikat minden előzetes elkötelezettség nélkül, ún. „szabad helyzetben”. Ilyenformán nem lehet előre megállapítani, hány papnövendék van, hány jelölt fogja egyik vagy másik egyházmegyét választani, hány tagja lesz egy-egy rendnek néhány év múlva. A hallgatók tanulmányaik folyamán fognak határozni, teljes szabadságban, komoly megfontolás és lelkipásztorokkal folytatott megbeszélések nyomán. Minden szerzetesrendnek ill. egyházmegyének van egy információs központja, amelyhez felvilágosításért és tanácsért lehet fordulni. Aki kívánja, ott is lakhat. Ez bizonyos orientálódást jelent az illető egyházmegyébe, de nem kötelező módon.

A teológiai tanulmányok befejezése azelőtt a papszentelés volt. Ma a hallgató tanulmányai végeztével képesített a lelkipásztori munkára, de nem szentelhető fel azonnal. Csak akkor jelentkezhetik felszentelésre, ha már legalább egy évet működött mint lelkipásztor, ennek során pozitív tapasztalatokat szerzett, és a közösség is pozitívan ítéli meg munkáját. Amennyiben arra a meggyőződésre jutott, hogy számára a házasság az a megfelelő életforma, nem kéri felszentelését. Lelekipásztori munkásságát továbbra is folytathatja, de természetesen nem misézhet és nem gyóntathat.

A teológiai fakultások hallgatóinak száma egyre növekszik, a papszenteléseké viszont állandóan csökken. Schillebeeckx professzor ezzel kapcsolatban ezt mondja: „Azelőtt ezek a hallgatók mind papnak készültek volna, de ha ma a 400 (Nijmegen) közül 4-5 készül papnak, azzal is sokat mondunk. A mai teológiai hallgató elsősorban saját belső (lelki) kialakulását tartja szem előtt. Hogy ezelőtt mit fog csinálni, az másodlagos problémája. A teológiát önmagában tekintik értéknek, talán azért, hogy segítségével tisztába jöjjenek vallási és általános emberi problémáikkal.”

Giny Kranenburg

LEVELESLÁDÁNKBÓL

1967 nyara. Kicsiny, nagyrészt református bükki falu. Böven volt mindennap időm résztvenni a szentmisén. Azaz csak résztvettem volna, de nem értettem az ige-liturgiát, mert nem magyarul, hanem latinul imádkozta a fiatal pap. Nem bírtam két napnál tovább. Szeretettel megkérdeztem: miért nem olvassa magyarul legalább a szentleckét és evangéliumot? Azt a választ kaptam: ő így szokta.

Azon a nyáron jártam először a bélapátfalvai műemléktemplomban. Búcsújára igen sokan összejöttek a környékbeli falvakból. Egerből jött nagyszámú asszisztenciával folyt az ünnepi szentmise. Csak akkor csodálkoztam nagyon, amikor áldozásra került a sor: a többszázados tömegeből velünk együtt mindössze 14 áldozó volt. Ezt komisz módon azért számoltam meg, mert elgondolkoztattott: vajon kik és milyen módon mulasztották el megmagyarázni Isten népének a lényegét? Annak a népnek, amely vállalja a messzi utat, a meleget, s mégis saját hibáján kívül távolmarad a Jézus Krisztussal való személyes találkozástól.

1968 nyara. Balaton melletti csöpp falu. Nagybeszédű újonnan kinevezett idősebb plébános. Minden igyekezete arra irányult — szentbeszédben is —, hogy minél több pénzt gyűjtson a nyaralóktól a templom restaurálására. Hogy az ember lelke nyaralás, ill. pihenés közben az Isten ígéjére is kinyílik, arra talán nem is gondolt. — Furcsa dolog, de éppen ezen a vasárnapon hívott meg bennünket egy ismerős református hölgy a délutáni istentiszteletre. A közösség nem tudhatta, hogy nem reformátusok vagyunk, mert ahogy beléptünk, azonnal zsoltároskönyvet nyomtak a kezünkbe, és

minden feltűnés nélkül együtt énekeltünk velük. Idős tiszteletes szerényen magyarázta híveinek a kijelölt szentírási szakaszt. Olyan imádságos szellemet teremtett maga körül, hogy hazafelé egyszerűen mondtuk ki leányommal: a reformátusoknál engedték szóhoz jutni a Szentleket.

Házassági évfordulónkon egyik budapesti nagy templomunkban találkozott a család a délután 6 órai szentmisén. Családi ünnepünket elrontották, mert evangélium után olyan mesébe kezdett a pap, amit nem tudott abbahagyni. Arra pontosan emlékszem: semmi köze nem volt a napi miseszöveghez. A legszomorúbb az volt, hogy a felajánlástól a szentmise végéig 10 percbe sűrítette a szent cselekményt. Hazamenet leányaim méltatlankodtak és kérték: menjek el a plébánoshoz és mondjam el neki, hogy ez a legegyszerűbb módja a fiatalok távoltartásának a szentmiséről. Ha egy fiatal napi munkája után előkészülve megy a szentmisére és a rosszul értelmezett szolgálat így kihozza a sodrából, akkor mit érez és mit kap, aki csak ritkán megy el a templomba?

Nem azon siránkozom, miért vannak nálunk egyre kevesebben a szentmisén, hanem azon, hogy miért nem veszünk illobben részt a közös áldozatban. Aggódva figyelem, amikor gépiesen, percre kiszámítva miséznek. Úgy érzem, nagyobb szabadság illetné a miséző papot olyan értelemben, hogy ki-ki saját vérmérséklete szerint mondassa végig a szentmisét. Akkor talán a hívek is eljuthatnának a maguk élete felajánlásához minden alkalommal.

+

Nagyon örültem Nagy Ferenc cikkének (Szolgálat 13), mert a legégetőbb teológiai szükségletet veti fel: az új morális kérdését. Nem mintha a szilárd világnézeti megalapozásra is nem lenne szükség (a romboló immanentizmus helyett), de egy új morálisban a zsinat egész anyagát fel lehet dolgozni és közelebb hozni a megvalósításhoz. Ez volna a zsinat utáni teológia legsürgetőbb feladata. Persze a hagyományos módszer erre nem túlságosan alkalmas. Kérügmátikus erkölcsstanra volna szükség. Ez közelebből annyit jelent, hogy kövesse az erkölcsi ígéhirdetés vonalát: „Térjete meg bűneitekből — higgyetek Krisztusban és szülessetek újjá vízből és Szentlélekből — kövessétek Krisztus példáját — teljesítsétek az ő törvényét az Egyházban és a világban — készüljete a Vele való végső találkozásra!” Ebbe a keretbe szabatosan belefér a zsinati program: a krisztusi misztérium mint alap, a szentírási anyag, az ember egyéni és társadalmi hivatása Krisztusban, az üdvtörténetből is az egyes témakörök kibontakozása a zsinati határozatokig. A lelkesít modern megalapozására is fontos lenne egy ilyen morális, hisz krisztusi lelkesítést csak krisztusi erkölcsre építhetünk, és mai lelkesítést annak mai követelményeire.

+

(Bírálat „Jegyessoktatás dióhéjban” c. cikkünkről, 14. sz.) A szerző feltételezi, hogy a vallásban némileg járatosak számára alkalmazható az általa közölt jegyessoktatás. Csakhogy a gyakorlatban ez a réteg oly elenyészően csekély, hogy erre pasztorális gyakorlatot építeni nem lehet. Épp a jegyessoktatás, ill. annak nagyarányú kitérítése volna hivatva arra, hogy a tudtukon kívül megkeresztelteket és a vallási életben tudatosan erőfeszítést nem tevőket felnőtt korban tegye Krisztus elkötelezettjeivé. Erre csak jegyesskurzusok alkalmasak.

Ellentmond önmagának, amikor a dialogizáló formát tartja alkalmasnak, mégis csupán egyetlen órán belüli tömör és monoton ismeretközlésre szorítkozik. Bármelyik résztlettmára — ha a jegyessoktatás belekérdezők és a dialógus szabályai szerint akarjuk tudatukat átalakítani — kevés egyetlen óra.

Megalkuvásnak látszik annak tudomásulvétele, hogy csupán erre az egy órára van lehetőségünk. Ennek ellentmond a sok helyen alkalmazott ellenkező gyakorlat, valamint keresztény felelősségünk, amely most úgy látszik kimerül az adminisztrációban

és a liturgiában. Ezzel az „opportunistá” gyakorlattal mi magunk „gyártjuk” az el nem kötelezett keresztényeket, akiknek elképzelésük sincs arról, mi a keresztény élet igazi tartalma. Másrészt ezen gyakorlatunkkal — hogy egyórás oktatással összeronálunk valakit felbonthatatlan kötélekkel — magunk „gyártjuk” a válásokat is. Hiszen Jézus is, az Egyház is a felbonthatatlan köteleket a krisztusi élet nagykorúságára eljutott személyeknek szánta. Aki Krisztusban meg nem érett, annak ez a kötelék egy idő után csak elviselhetetlen teher lesz, amelyn aztán még egy újabb egy órás időbevetéssel sem akarunk vagy tudunk könnyíteni.

A valóságban olyan kérdéseket vetnek fel a jegyesek, amelyek feltárják igazi nézőpontjukat, vallási tájékozatlanságukat, egyben nagy éhségüket és vágyukat is arra, hogy biztos fogódzópontokat találjanak. Akik viszont szó nélkül elviselik az egy órás szöveget, azok vagy nagyon közönyösek, primitívek, vagy gondolataikat egyszerűen nem merik hangosan elmondani.

+

Augusztus 20-án gyülekezetünk 58 tagja kirándult Pannonhalmára. Ott nemcsak a látóvilágban gyönyörködünk, bár csodálatos gazdagsággal tárult elénk a magyar múlt, és ez is nagy élmény volt számunkra, de volt ezenfelül egy olyan élményünk, amit csak Istennek köszönhetünk meg. Este volt a bazilikában, együtt voltunk a bencés atyákkal és néhány ottani hívővel. Dr. Szennay András főpát úr homíliája után megkért a minket kalauzoló atya, hogy énekeljük el néhány énekünket. S ez volt az a történelmi, igazi ökumenikus szellemről áthatott pillanat, ami nekünk örök élményt hagyott, hogy a pannonhalmi bazilikában felcsendült Szenczi Molnár Albert 25. zsoltára, és az atyák velünk énekelték: „Szívemet hozzád emelem és benned bízom, Uram!” Azt hiszem, az ökuménének valahogy így és itt kellene megvalósulnia. Örülünk az Úrnak, hogy ebben mi is egy kicsit részt vehettünk és tehetünk valamit az „Una Sancta”-ért. Egy aprócska téglá lehetett énekünk és imádságunk az újjáépülő egy, egyetlen anyaszentegyházban.

+

Mindig örömmel olvasom a Szolgálat sorait, még nem volt benne embersértő szó, valami remek élet fog fakadni utána.

Jól vagyok és Istenben boldog. Ritkán esik jól az imakönyv. De szeretetből mindig van mondanivalóm, hol Máriának, hol Szent Fiának.

Már az emberek kezdik keresni a mélyebb imaéletet. Miről lehet megismerni a jó Lélek hívását? Felismerni jó embereknél; követni a saját lelkünk jó bírálatát. Az embertömegben is vannak értelemhez szóló égi hangok, ne vessük meg őket. A jó Lélek ad erőt, hogy a rossz előtt lefékezzünk. Tanítani kellene az önmagunk irányítását, ott a mérleg a fejünkben és a tizparancsban.

Az ajándék fény érezhető. De szem nem mindig látja. De amit akar vagy kér vagy mutat, az megmarad, és aki kapta, az arra törekszik, hogy segítsen ott, ahová irányítja. Ezek bennünk maradnak és élnek.

A Szentlélek felismerése 1. igen vonzó, 2. igen jóleső, 3. igen felemelő, 4. igen tiszta, 5. igen boldogító, 6. igen sok az égi meleg, 7. igen sok az emberi felhő, és a rossz szellem is ijesztően dolgozik. De ezek után újra szép minden, és jön a boldogabb istenszeretet. 8. Nagyon bátornak kell lenni és követni a jót. 9. Minden perc Istené legyen. 10. A jó Isten örül a jó papoknak és jó embereknek.

Leírok itt két rövid fohászt, amit rózsafüzér-ima alatt kaptam a misszió könyvhakertjében. Kb. 25 év múlt el azóta: 1) Üdvözlégy Mária, Jézus szívének életadója és éltetője! 2) Jézusom, szent sebeid érdemeiért, könyörülj rajtunk és hajolj le! — Sokszor gondolkodok Jézusra, ahogy kijön a sírból, visszanéz a helyére, és megnézi a sebeit önmagán. Én pedig kérem, hogy az érdemeiért hajoljon le hozzám, Örülnék, ha mások is kapnának ebből lelki felemelést. Gondolom, hogy Jézus még talál hálás szívet.

Milyen kár, hogy nem mindenki tudja azt, hogy a jó Isten a jó emberekért és főképpen jó papokért türelmes és jó Atyánk marad. Mily szép élete van olyanoknak, akiket Isten azért éltet és tart a földön, hogy engesztelő áldozatok legyenek. Jézust folytatni élve! Bizony ilyen életre bátor legények kellene, még ilyenek szeme is sokszor könnyes. De mégis előre az égi szeretetért! (Missziós testvér)

+

Gyulafehérvárott megkaptuk az engedélyt, hogy egy új teológiát építsünk. Mindnyájan résztveszünk az építkezésben, hogy ezáltal siettessük a felépítést. Mivel sokan vagyunk, a régi kicsinek bizonyul, és már nem megfelelő. A vizsgák idején erőfeszítésünkbe kerül, hogy 20-25 növendék, akik együtt vannak, csendben tudjanak tanulni.

+

Nemrég került a kezembe Newman (A keresztény élet). A biblia után a legjobban szeretem. Olyan sokat tud mondani minden idők keresztényének. Igazi mély alapot nyújt a megújuló jövőnek. Úgy érzem, nincs eléggé népszerűsítve. Vagy talán túl igényes a ma emberének — azért tartózkodnak tőle. De vajon a magasra állított mérce nem ingerelné-e az embereket nagyobb nekirugaszkodásra? Írásain a fáradságban talált igazság öröme csillog a meggyőződés szikláján. Igaz, a Szentírás a gyermekket teszi az égbejutás mintájává, de a felső határ a Mennyei Atya. Newman nem ismer kategóriákat, nála a keresztség elég ok arra, hogy iparkodjunk a felső határ megközelítésére. Ez tetszik nekem benne nagyon. Nála a gyökér is beleszámít a nagyságba, azért kíván mélységet. Enélkül nem valódi a nagyság. (Világi hívő)

PÜSPÖKKINEVEZÉSEK MAGYARORSZÁGON

Lapzárta után kaptuk Rómából az alábbi hivatalos közleményt:

A Szentatya az egi metropolitai székre kinevezte **dr. Bánk József** váci püspököt. Egre érseki tisztje mellett apostoli adminisztrátorként továbbra is kormányozza a váci egyházmegyét. A székesfehérvári püspöki székre a pápa kinevezte **Kisberk Imre** cristianopolisi c. püspököt. A Szentatya, tekintetbe véve az esztergomi főegyházmegye lelkipásztori problémáit, miután erről a kérdésről többszörösen levelet váltott Mindszenty József bíborossal, az esztergomi metropolitai szék érsekével, arra az elhatározásra jutott, hogy az említett főegyházmegyét megüresedettnek nyilvánítsa, és hogy apostoli kormányzójának „ad nutum Sanctae Sedis” kinevezze **dr. Lékai Lászlót**, Girus Tarasii c. püspökét, aki eddig az üresedésben lévő veszprémi egyházmegye apostoli kormányzója volt. A Szentatya a veszprémi egyházmegye apostoli kormányzójának kinevezte **Kádár László** saetabisi c. püspököt.